

ЕКО ГАЗЕТА

5(87) Березень 2022

22 березня відзначається Всесвітній день водних ресурсів, у цьому році особлива увага надається підземним водам.

Водні ресурси являють собою стратегічний, життєво важливий природний ресурс, вони є національним багатством кожної країни. Водні ресурси забезпечують усі сфери життя і господарської діяльності людини, визначають можливості розвитку промисловості й сільського господарства, розміщення населених пунктів, організації відпочинку й оздоровлення людей.

Всесвітній день води бере свій початок від Конференції з довкілля та розвитку, що мала місце у 1992 році в Ріо-де-Жанейро. Метою проведення цього Дня є підвищення рівня обізнаності про значення і важливість води для продовження життя на Землі, а також заклик до раціонального використання водних ресурсів задля підвищення рівня економіки і соціального добробуту.

Прийняття Глобальних цілей збалансованого розвитку зумовлює низку важливих зобов'язань щодо їх впровадження. Зокрема, Ціль 6, що має забезпечити доступність та збалансоване використання водних ресурсів і послуг у сфері санітарії для суспільства.

Упродовж багатьох років Всеукраїнська екологічна ліга опікується питаннями збереження та покращення стану водних ресурсів в Україні. На жаль, продукти господарювання та життєдіяльності у вигляді стічних вод вже дісталися навіть підземних горизонтів. У багатьох регіонах підземні води не відповідають вимогам до питної води через підвищений вміст хімічних сполук, нітратів і бактеріологічного забруднення.

Сьогодні обстріли російських окупантів призводять до руйнування інфраструктури, пов'язаної з водопостачанням і водовідведенням, хімічне забруднення, відключення електроенергії об'єктів, що скидають стічні води, становлять загрозу не тільки для водних ресурсів, а й для екосистеми в цілому. З початку військової агресії Росії проти України неодноразово порушувалась і призупинялась робота об'єктів системи водопостачання, водоочищення й водовідведення, створюючи умови для спонтанного аварійного забруднення.

Зруйновані каналізаційні очисні споруди несуть дуже серйозну небезпеку: забруднення водойм; забруднення ґрунту та ґрунтових вод; порушення всієї екосистеми на кілометри навколо; шкода флорі, фауні, здоров'ю людей і тварин.

З неочищеними стоками до водойм потрапляють шкідливі домішки неорганічного (кислоти, луги, мінеральні солі) та органічного (нафта й нафтопродукти, миючі засоби, пестициди тощо) складу.

Потрапляння до водойм неочищених господарсько-побутових стоків призводять до біологічного забруднення води, яке може викликати інфекційні захворювання в людей (холеру, тиф, гепатит). У стічних водах також містяться різні мікроорганізми, спори грибів, яйця гельмінтів.

9 березня російські окупанти обстріляли каналізаційні очисні споруди с. Галіцинове (поблизу міста Миколаїв). Під час обстрілу було завдано шкоду будівлям та технологічному обладнанню, пошкоджена електрична система підрозділу, частково виведена з ладу система механічного очищення стічних вод. Зруйновано резервні піскоуловувачі, пошкоджені бетонні плити аеротенків коридорного типу і система аерації аеротенків, у яких відбувається біологічне очищення стічних вод.

14 березня під час обстрілів російські військові зруйнували очисні споруди експлуатаційного цеху водопостачання та водовідведення, що знаходиться у с. Верхня Криниця поблизу м. Василівка у Запорізькій області. Зруйновано декілька важливих об'єктів, серед яких будівля каналізаційної насосної станції №1, що подає стічні води м. Василівка на очисні споруди. Також пошкоджена лінія електроживлення. Неочищені стічні води з міста зараз потрапляють до р. Дніпро без очищення.

У Харкові за три тижні безперервних обстрілів російськими окупантами пошкоджено кілька тисяч метрів водопровідних, каналізаційних, внутрішньобудинкових мереж із забезпечення водопостачання та водовідведення. Працівники комунальних служб, ризикуючи власним життям, щоденно під вибухами ракет та снарядів ремонтують та відновлюють зруйновані ворогом мережі для безперебійного водопостачання та водовідведення мешканцям міста Харкова та Харківської області.

На Сході України посилюється ризик забруднення ґрунтових та поверхневих вод шахтними водами, які характеризуються підвищеною мінералізацією, зокрема наявністю сульфатів та хлоридів, а також високим рівнем заліза та інших важких металів. Існує висока ймовірність радіоактивного забруднення (шахта «Юнком», що знаходиться під м. Єнакієве на непідконтрольній території).

Осередки Всеукраїнської екологічної ліги збирають факти порушення екологічної рівноваги та злочинів проти довкілля для притягнення російських військових злочинців до відповідальності.

Витік аміаку внаслідок обстрілу російським військами

Вночі 21 березня російські окупанти знову і знову обстрілювали Суми. Внаслідок обстрілу пошкоджено будівлі та 1 резервуар з аміаком ємністю у 50 тон на території ПАТ «Сумихімпром». Відбувся витік аміаку.

Зона ураження становить близько 2.5 км. За напрямом вітру під загрозою опинилося село Новоселиця. За офіційною інформацією ДСНС рятувальники ліквідували аварію з витоку аміаку на підприємстві «Сумихімпром» до 8 години ранку. Працівники підприємства розпочали регламентні роботи з відновлення технологічного процесу.

Аміак – безбарвний газ з різким задушливим запахом, вибухонебезпечний, токсичний. Він легший за повітря, тому для захисту необхідно використовувати укриття, підвали і нижні поверхи будинків.

Ознаки отруєння аміаком – нежить, кашель, важке дихання, задуха. При цьому підвищується серцебиття, порушується частота пульсу. При контактуванні з рідким аміаком виникає обмерзання, можливий опік з пухирями, виразки.

Експерти Всеукраїнської екологічної ліги радять при загрозі отруєння аміаком вжити найнеобхідніших заходів:

Перейти в укриття або підвали будинків, одягнути засоби захисту(протигаз, респіратор, щонайменше- подвійну медичну маску) і дочекатись повідомлення про нейтралізацію загрози;

В разі отруєння аміаком дати ураженому:

- теплого молока з за типом «Боржомі» або содою;
- при спазмі голосових щілин забезпечити тепло на ділянку шиї, теплі ванночки, інгаляцію;
- при ураженні слизової очей – промити водою або 0.5-1% розчином квасців, вазеліновим або оливковим маслом;
- при ураженні шкіри – промити чистою водою, зробити примочки 5% розчину оцтової або лимонної кислоти.
- при задусі необхідний кисень;
- при зупинці дихання провести штучне дихання.

У ситуації ризику ураження аміаком потрібно з особливою увагою поставитись до дітей та людей, які вже мають хронічні захворювання, і забезпечити огляд лікаря.

Для довкілля головним ризиком від подібної катастрофи є забруднення водних ресурсів, атмосферного повітря, випадіння небезпечних кислотних дощів. Нітрозні гази можуть викликати опіки рослин при

окисленні азотної кислоти. Потрапляючи на ґрунт у великих дозах, вони можуть сприяти накопиченню нітратів у продукції рослинного походження. Нітрати характеризуються досить широким спектром токсичної дії.

Токсична дія нітратів полягає у тому, що в травному тракті вони частково відновлюються до нітритів (більш токсичних), і останні при надходженні в кров можуть викликати метгемоглобінемію, а також пригнічення активності ферментних систем, що беруть участь у процесах тканинного дихання.

З нітритів у присутності амінів можуть утворюватись Н-нітрозаміни, які виявляють канцерогенну активність, при потрапленні в їжу спричиняють захворювання.

Джерело: ecoleague.net

Частина національних парків Херсонщини може бути знищена через війну

Під загрозою знищення перебуває приблизно 200 територій площею 2,9 млн га

Російське військове вторгнення завдає непоправної шкоди екологічній системі України. Уздовж Азово-Чорноморського узбережжя, східного та північного кордонів України частина національних парків опинилася у зоні гуманітарної кризи через неможливість доставити туди корми для тварин і птахів.

Зокрема, йдеться про біосферний заповідник Асканія-Нова, національні природні парки «Азово-Сиваський», «Джарилгацький», та інші. Загалом під загрозою знищення знаходиться близько 2,9 млн га. Про це 20 березня повідомила уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова.

«За інформацією Міністерства захисту навколишнього середовища та природних ресурсів України, агресор веде бойові дії на території 900 об'єктів природно-заповідного фонду площею 12 406,6 квадратних км (1,24 млн га), що становить близько третини площі природно-заповідного фонду України. Під загрозою знищення знаходяться близько 200 територій площею 2,9 млн га», – написала Денісова на своїй сторінці у Facebook.

Вона зазначила, що у регіонах України, де тривають активні бойові дії, накопичилась велика кількість ракет та боєпри-

пасів, які не розірвалися. Це становить загрозу як для життя людей, так і для навколишнього природного середовища на багато років. Природні екосистеми страждають через фортифікаційне будівництво, пошкодження їх вибухами, військовим транспортом, пожежами.

Також вона наголосила, що дії російських збройних сил під час вторгнення грубо порушують права громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля. А також закликала світову спільноту «посилювати тиск на державу-терориста для припинення військових дій в Україні».

Джерело: zaxid.net

Кабмін низив екологічні вимоги до бензинів і дизельного палива

Кабінет міністрів вніс зміни щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив. Уряд дозволив вводити в обіг бензини та дизельне паливо класів Євро-3 і Євро-4, а також спростити проходження митних процедур для постачання нафтопродуктів. Про це 17 березня повідомили в прес-службі Міністерства енергетики.

«Кабінет Міністрів ухвалив постанову «Про внесення змін до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 р. № 927. Зміни дозволять ввести в обіг бензини та дизельне паливо класів Євро3 і Євро 4, а також спростити проходження митних процедур для постачання нафтопродуктів», – зазначено в повідомленні.

Ці зміни діятимуть до припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Нагадаємо, у перші дні війни через ажіотаж на АЗС виник дефіцит пального. Деякі АЗС змушені були ввести обмеження на кількість пального.

Через війну та складну ситуацію в країні уряд намагається зменшити податкове навантаження на бізнес. До кінця воєнного стану Верховна Рада скасувала акцизи на пальне і зменшила податки. Окрім того, ФОПи першої та другої групи зможуть сплачувати податки добровільно.

Джерело: zaxid.net

Польща з 2023 року планує повністю припинити купівлю газу в Росії

Після завершення контракту про закупівлю газу через Ямальський газопровід у грудні Польща припинить купувати газ у Росії.

Про це заявив уповноважений польського уряду в справах стратегічної енергетичної інфраструктури Пьотр Наїмський.

За його словами, російський газ має велику частку в імпорті Польщі, але державна компанія PGNiG може його замінити. У неї є портфель контрактів, які замінять російські поставки, пояснив він.

Як нагадав уповноважений, «у жовтні ми вводимо в експлуатацію газопровід Baltic Pipe, у нас є розширений LNG-термінал», буде готова й інша інфраструктура, наприклад, газове сполучення з Литвою та Словаччиною.

«Якщо йдеться про закупівлі, ми також готові», – запевнив він.

Як зазначив Наїмський, ціни в цих закупівлях «не мають бути значно вищими».

«Протягом багатьох років ми платили за російський газ від монополістичного постачальника, який міг диктувати вищу ціну, ніж можна було отримати в Західній Європі. Ціни будуть європейськими», – пояснив уповноважений.

За його оцінкою, нинішні дуже високі європейські ціни стабілізуються, оскільки всі покупці в Європі намагаються позбутися російського газу.

«У США, які відправляють скраплений газ до Європи, ціна на газ на біржі зовсім не зросла, глобалізація газового ринку приведе до прийнятних цін», – зазначив він.

Наїмський також підкреслив, що польський уряд виступає за негайне ембарго на поставки нафти з Росії.

«Наші НПЗ можуть переходити на інші поставки нафти. Це практикувалося у 2019 році, коли російська нафта була забруднена і її потік довелося зупинити», – нагадав він.

Джерело: pravda.com.ua

Мінагро про підготовку до сівби: найбільш критична нестача пального для сільгосптехніки

Потреби українських аграріїв для сівби забезпечені на 84%. Найбільше бракує пального для сільгосптехніки.

Про це заявив міністр агрополітики Роман Лещенко, передає «Інтерфакс-Україна».

За словами міністра, потреби в засобах захисту рослин забезпечені на 55%, насінні – на 78%. Лещенко додав, що ситуація з нестачею пального вирішується на рівні перших осіб держави.

«Загальна потреба в добривах покрита на 84%, у засобах захисту рослин – на 55%. Цей показник незадовільний, але не критичний, адже нестачу можна компенсувати шляхом імпорту з країн ЄС, які готові надати нам необхідну підтримку.

Тим більше, що агрономічні терміни внесення ЗЗР припадають переважно на травень. Найбільш критична проблема – з паливом, вона вирішується на рівні перших осіб держави», – розповів міністр.

Він нагадав, що аграрії починають підготовку до сівби восени попереднього року, тож до війни вони змогли підготувати необхідні ресурси.

«Щодо продовольчої безпеки. Наразі рано давати будь-які оцінки – усе залежатиме від військової ситуації в державі. Аграрії України дуже мужні й готові працювати в складних умовах, щоб забезпечити продовольчу безпеку.

Оптимальних календарних термінів сівби немає, вони залежать від погоди. У нас холодна весна, тому старт посівної кампанії дещо відкладено. Основний період цього року припадає на квітень-травень», – додав Лещенко.

Нагадаємо:

Президент України Володимир Зеленський заявив, що «на всій нашій землі» треба зробити повноцінну посівну кампанію, «наскільки це можливо».

Кабмін запроваджує план підтримки посівної кампанії. Держава компенсуватиме відсотки за кредитами на покриття будь-яких витрат, пов'язаних з аграрною діяльністю.

Джерело: pravda.com.ua

Уряд фінансово підтримає аграріїв

Для того, щоб забезпечити аграріїв фінансовими ресурсами, уряд прийняв відповідну постанову про компенсацію відсоткової ставки за залученими кредитами.

Про це повідомив міністр аграрної політики Роман Лещенко.

«Навесні аграрії завжди потребують додаткового фінансування для посівної кампанії. Крім того, сьогодні с/г виробники не мають можливості реалізувати зібраний торік врожай на експорт – як наслідок, у них недостатньо обігових коштів для діяльності», – зазначив він.

Це розповсюджуватиметься виключно малих та середніх аграрних виробників з оборотом не більше 20 мільйонів євро в рік, що є еквівалентом підприємства, яке обробляє до 10 000 га.

Допомога передбачатиме компенсацію відсоткової ставки за залученими кредитами. Максимальна сума кредиту, на який поширюється компенсація відсоткової ставки, становить до 50 млн грн. Кредитування надається для здійснення сільськогосподарської діяльності (посівної) на період дії воєнного стану.

Для отримання кредитування суб'єкт підприємництва також повинен бути с/г товаровиробником у значенні, наведеному в законодавстві. Термін дії кредиту становить 6 місяців. Встановлено максимальний розмір державної гарантії за портфельними кредитами до 80 %.

Заявникам необхідно звертатися до фінансової установи, де вони обслуговувались.

«Результат усього сезону та, без перебільшення, майбутнє нашої держави залежить від того, наскільки якісно ми зможемо організувати проведення весняно-польових робіт», – резюмував міністр

Джерело: pravda.com.ua

Вибухи та обстріли призводять до погіршення якості повітря у Києві

Столичні мешканці знову скаржаться на якість повітря у Києві, в деяких районах концентрація забруднюючих речовин у 12 разів перевищує норму.

Джерело: місцеві мешканці, речник ДСНС у Києві Світлана Водолага, прес-служба КМДА у коментарі «Українській правді», дані сервісу IQAir та saveecobot

Деталі: Місцеві жителі зазначають, що в окремих районах просто нема чим дихати.

Близько 8 ранку сервіс IQAir показував, що в Києві дуже погана якість повітря.

Станом на 9:45 Київ перебуває на 9-й сходинці у рейтингу міст за забрудненістю повітря.

Наразі концентрація забруднюючих речовин у повітрі столиці у деяких районах у 12 разів перевищує норму.

У ДСНС Києва повідомили, що у столиці досі гасять пожежі, спричинені російськими обстрілами.

Також зафіксовані пожежі на Київщині.

Усе це, а також безвітряна погода, сприяють накопиченню забруднюючих речовин у повітрі.

У Київській адміністрації наразі не змогли повідомити, наскільки перевищений рівень забруднення повітря у місті, – вони чекають дані зі станцій моніторингу стану атмосферного повітря.

Водночас заданими порталом saveecobot, наразі «шкідливий» рівень забруднення повітря фіксують у всіх районах столиці.

Міська влада за таких умов радить мешканцям не відчиняти вікна та не виходити з дому без необхідності.

Передісторія:

19 березня концентрація забруднювачів в повітрі Києва у 33 рази перевищувала норму, рекомендовану ВООЗ. За забрудненістю повітря Київ опинився на першому місці у світі, обійшовши Лахор (Пакистан) та Дакку (Бангладеш).

Джерело: pravda.com.ua/

Британія платитиме своїм громадянам за надання житла українцям

Британія виплачуватиме 350 фунтів стерлінгів своїм громадянам, які нададуть прихисток біженцям з України.

Джерело: Reuters.

Деталі: Нова програма «Будинки для України» дозволить біженцям приїхати до Британії, навіть якщо вони не мають родинних зв'язків, заявив уряд у неділю.

Британія буде платити своїм громадянам 350 фунтів стерлінгів (456 дол) на місяць, якщо вони зможуть запропонувати біженцям вільну кімнату або квартиру мінімум на шість місяців.

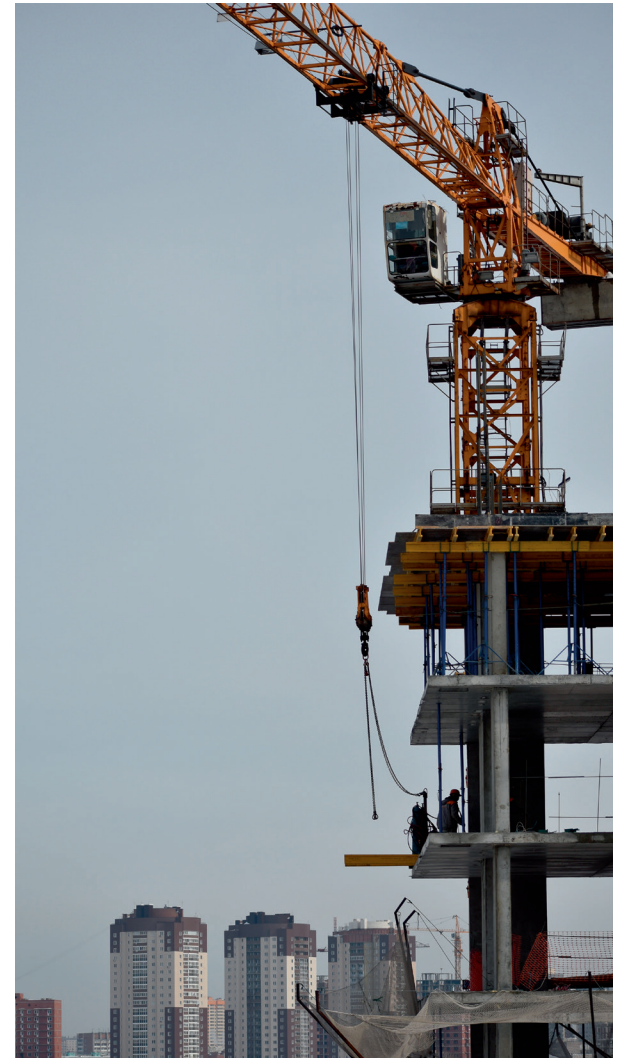
Відповідно до програми, представники громадськості, благодійні організації, підприємства та громадські групи повинні запропонувати житло для біженців через відповідну веб-сторінку до кінця наступного тижня.

Уряд Британії зіткнувся з критикою через затримки з прийомом біженців.

Законодавці від усіх провідних політичних партій закидають уряду, що українці повинні отримати візи для прибуття в Британію. Вони назвали це «пріоритетом бюрократії над добробутом тих, хто тікає від війни».

Нагадаємо: Велика Британія відправила до Молдови гуманітарну допомогу для українців, які виїхали туди через війну.

Джерело: pravda.com.ua/

Регулятор дозволив фінансувати будівництво на заході України

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку дозволила інститутам спільного інвестування в період воєнного стану фінансувати розпочате будівництво в західних областях країни.

Про це повідомляється на сайті комісії.

Також НКЦПФР дозволила оплачувати винагороду компаніям з управління активами та зберігачам.

Ідеться про дев'ять областей: Вінницьку, Волинську, Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Тернопільську, Рівненську, Хмельницьку та Чернівецьку.

Розмір винагороди КУА та зберігачів, а в разі недержавних пенсійних фондів – їх адміністраторів, не повинен перевищувати середньомісячного розміру винагороди за попередні 12 місяців.

Крім того, комісія дозволила виплачувати дивіденди ІСІ, які були нараховані до 24 лютого 2022 року, а також продовжувати депозитні договори в обсягах, не вище існуючих.

Джерело: pravda.com.ua/

Окупанти вже вкрали української води на понад 600 мільйонів – Держекоінспекція

У Держекоінспекції заявили, що окупанти вже вкрали української води на суму майже 620 млн грн.

Про це повідомляє пресслужба відомства у Facebook.

За даними інспекції, сума збитків за савомільне використання водних ресурсів народу України становить 32 628 960 грн на добу.

«Країною-агресором 24 лютого 2022 року було захоплено всі гідротехнічні споруди Північно-Кримського каналу, що регулювали водопостачання води з Каховського водосховища нижнього басейну річки Дніпро до півострова Крим.

Ворог 27 лютого зруйнував тимчасову дамбу, автомобільний міст та головну перегороджувальну споруду каналу.

Наразі Російською Федерацією здійснюється водозабір з Каховського водосховища нижнього басейну річки Дніпро через часткову розгерметизацію гідроспоруди Північно-Кримського каналу пропускною потужністю 50 куб м за сек (4 320 000 куб м за добу)», – заявляє Держекоінспекції.

Джерело: epravda.com.ua/

Не паліть сухостій – паліть окупантів: у Міндовкілля просять не додавати роботи рятувальникам

На початку весняного сезону українці часто випалюють сухостій. Це небезпечно – пожежі можуть вийти з-під контролю, а продукти горіння є шкідливими для здоров'я.

Тому у Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів запропонували користуватися альтернативою – спалювати окупантів.

З цією пропозицією звернувся виконавчач обов'язків міністра Руслан Стрілець.

«Хочете щось попалити – паліть окупантів!», – радить Стрілець.

Чиновник додав, що паління трави є не лише протизаконним та шкідливим для довкілля, але й додає роботи героям-рятувальникам ДСНС.

«Замість того, щоб рятувати людське життя, розмінювати території та розбирати завали після бомбардувань, рятувальники змушені ліквідовувати підпали сухостою», – пояснив Руслан Стрілець.

У Міндовкіллі нагадали, що за випалювання сухостою передбачена відповідальність. Для громадян – штраф від 340 до 1360 гривень, для посадових осіб – від 850 до 1700 гривень.

Ось 7 причин, чому не варто палити листя, що стосуються здоров'я:

- 1 тонна тліючого листя прирівнюється до 30 кг чадного газу;
- до складу диму від спаленого листя входить: пил, оксиди азоту (NO), важкі метали, канцерогенні сполуки бенз(а)піренів та чадний газ (CO);
- за спалення листя, трави та побутового сміття передбачений штраф. Кожен хто спалює листя – порушує конституційні права всіх українців на безпечне для життя і здоров'я довкілля;
- через дим у повітрі можуть виникнути подразнення очей або носової порожнини, труднощі з диханням, кашель та головний біль;
- забруднене повітря провокує хвороби серцево-судинної системи;
- зростає кількість хворих на алергію від виділення токсичних речовин, що містяться в димі від вогнищ;
- викиди у повітря, які утворюються під час спалення опаленого листя, у 350 разів шкідливіші за куріння сигарети.

«Коли ми спалюємо опале листя, і якщо воно вологе, воно димить, це – чадний газ. Також утворюється бензопірен. Це канцероген, який провокує онкологічні захворювання», – розповіла екологиня Світлана Берзіна на Hromadske.

За словами експертки, загалом під час спалювання листя утворюються понад 30 речовин, що забруднюють повітря.

«На одну тону спаленого сміття утворюється 30 кілограмів дуже шкідливих хімічних речовин, які забруднюють атмосферу, повітря.

Також вони нікуди не діваються, якщо немає відповідних погодних умов, тобто вони не йдуть у верхні шари атмосфери, а опадають на ґрунт і забруднюють землю і воду», – зазначила Берзіна.

Випалювання листя і сухої трави шкодить не лише здоров'ю людини, попереджають в Українській природоохоронній групі.

«Хтось навіть думає: я буду палити, і ось цей попіл удобрить ґрунт, він буде більш родючий. Неправда, це буде набагато гірше, це псує ґрунт», – розповіла Берзіна.

Ось 4 причини, чому не варто палити листя, що стосуються довкілля:

- під час спалювання листя руйнується ґрунтовий покрив, гинуть ґрунтоутворюючі мікроорганізми;
- при спалюванні листя чи трави утворюється зола, яка не є добрим добривом. Тож спалювання призводить до збіднення ґрунту;
- на природних ділянках вогонь знищує насіння і коріння трав'янистих рослин, пошкоджує нижні частини дерев і кущів;
- при спалюванні трави на присадибних ділянках або стерні на фермерських полях виникає загроза перекидання вогню на природні ділянки.

То куди дівати листя?

У селищі Новопокровка, що на Харківщині, придумали два варіанти.

Перший – теплі грядки.

Принцип їх організації: викопуєте траншею, заповнюєте її спершу гілками, потім листям, бадиллям тощо і додаєте компост. Тоді присипаєте землею.

Так утворюється поживне середовище для рослин завдяки тому, що органічні відходи з часом перетворюються в компост.

Другий – компостери.

Короткий алгоритм для компостування такий:

- обираємо на ділянці місце, яке не використовуємо для відпочинку;
- збираємо там рослинні залишки всього того, що може перегнити;
- коли компост перетвориться на добриво, збагачуємо ним землю на городі, в саду чи в горщиках з кімнатними рослинами.

Детальніше про правила та досвід компостування – у тексті «Як компостувати органічні відходи».

Чи є у вашому регіоні компости та чи можна ними користуватися, можна переглянути на цій карті.

Якщо біля вас палять листя, ЦГЗ радить:

- зачиняти вікна. Біля щілин можна покласти вологу ганчірку, яка допоможе вловлювати пил та інші дрібні елементи;
- купити очищувач повітря. Оригінальні очищувачі повітря досить дорогі, але є і дешевші опції;
- відмовитися від фізичних активностей на вулиці;
- якщо ви побачили підпал листя чи трави, спробуйте загасити полум'я подручними засобами, але якщо це неможливо – негайно викликайте пожежників.

Джерело: life.pravda.com.ua

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Лабораторна, 69, м. Дніпро. 49000, тел./факс. (0562) 46-41-61,
e-mail: ecology@adm.dp.gov.ua, код ЄДРПОУ 38752461

21.03.2022

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля))

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ “ШЛЯХОВИК-97”

код ЄДРПОУ 03446334

вул. Базова, буд. 12, смт Авангард, Овідіопольський р-н, Одеська обл., 65120

(заявник та його адреса)

21.03.2022

(дата видачі)

ОВД вих. № 46/0/490-22

(номер висновку)

20215257925

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планової діяльності)

ОВД вих. № 31/0/490-22 від 16.02.2022

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності

“Виготовлення асфальтобетону в Дніпропетровській області м. Павлоград”.

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої згідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, планована діяльність “Виготовлення асфальтобетону в Дніпропетровській області м. Павлоград”, встановлено, що процедура оцінки впливу на довкілля (далі - ОВД) розпочалась 27.05.2021 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля 20215257925).

Повідомлення про плановану діяльність опубліковано в газеті “ЕКОГАЗЕТА” від 24.05.2021 р. №4(68) та журналі “ЕСПО” від 24.05.2021р. №4(68), а також було розміщено на дошці оголошень Павлоградської міської ради Дніпропетровської області.

З дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність до департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації надходили зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, які підлягають включенню до Звіту з ОВД.

Інформація ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ “ШЛЯХОВИК-97” (далі — ТОВ “ШЛЯХОВИК-97”) про врахування зауважень і пропозицій від громадськості щодо планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації відображена на сторінках 120-135 Звіту з ОВД.

Звіт з ОВД було офіційно оприлюднено 12.01.2022 року в Єдиному реєстрі ОВД.

Оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД було опубліковано в газеті “ЕКОГАЗЕТА” від 06.01.2022 р. № 1 (83) та журналі “ЕСПО” від 06.01.2022 р. № 1 (83), а також було розміщено на дошці оголошень Павлоградської міської ради Дніпропетровської області.

Звіт з ОВД було розміщено в адміністративній будівлі виробничої бази ТОВ «ШЛЯХОВИК-97» за адресою: вул. Терешкіна, 21, м. Павлоград, в будівлі Павлоградської міської ради за адресою: вул. Соборна, 95, м. Павлоград та в приміщенні департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації за адресою: вул. Лабораторна, 69, м. Дніпро.

У відповідності до статті 17 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, яку доповнено пунктом 21 - тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадське обговорення планованої діяльності проводиться у формі надання письмових зауважень і пропозицій (у тому числі в електронному вигляді), про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення. У цей період громадські слухання, передбачені статтею 7 цього Закону, не проводяться і на дати, що припадають на цей період, не призначаються. Заплановані громадські слухання, дата проведення яких припадає на цей період, вважаються такими, що не відбулися, і повторно не проводяться. З метою дотримання чинних норм законодавства та заборони щодо проведення масових заходів усі зауваження та пропозиції від громадськості, яка мала намір стати учасником громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом встановленого терміну з 12.01.2022 по 16.02.2022 року, приймалися департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської облдержадміністрації. Врахування пропозицій та зауважень, що надходили протягом громадських обговорень, відображено у Звіті про громадське обговорення, що є невід’ємною частиною цього висновку.

Планова діяльність здійснюватиметься на спорудах та технологічному обладнанні існуючої виробничої бази та передбачає виробництво асфальтобетону на асфальтобетонному заводі “Marini Top Tower 4500” (далі - АБЗ) з додатковим облад-

нанням.

ТОВ «Шляховик-97» є власником технологічного обладнання необхідного для виробництва асфальтобетону, зазначено у Звіті з ОВД.

Виробнича база розміщена на території двох суміжних земельних ділянок з цільовим призначенням для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості, комунальної форми власності, а саме:

- площею 1,9754 га (кадастровий номер: 1212400000:03:023:0152), розташованою за адресою: м. Павлоград, вул. Терешкіна, 21;

- площею 1,12 га (кадастровий номер: 1212400000:03:023:0145), розташованою за адресою: м. Павлоград, вул. Терешкіна, 17.

ТОВ “Шляховик-97” є користувачем зазначених земельних ділянок на підставі двох Договорів оренди земельної ділянки від 06.05.2021, укладених з Павлоградською міською радою. Копії договорів оренди земельних ділянок наведено в додатках 6 та 7 Звіту з ОВД.

Територія виробничої бази межує:

- на сході з землями для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості; для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для виробництва пластмасового, металевого та іншого обладнання;

- на заході з землями: для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту для функціонування залізничного транспорту;

- на півдні з землями: для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для обслуговування будівель по фактичному розміщенню об’єкта; для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту для функціонування залізничного транспорту; для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості;

- на півночі з землями: для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об’єктів передачі електричної та теплової енергії для виробництва та розподілення електроенергії; для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості.

Найближчий багатоквартирний житловий будинок м. Павлоград знаходиться на відстані 1110 м від джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря виробничої бази. Найближчий будинок садового товариства знаходиться на відстані 627 м від джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря виробничої бази.

Розташування виробничої бази по відношенню до житлових будинків м. Павлоград наведено на рисунку 1.5 Звіту з ОВД.

Виробнича база розташована за межами прибережної захисних смуг поверхневих водоем м. Павлоград (р. Самара, р. Вовча, р. Гніздка, р. Кочерга, ставки та озера). Відстань від виробничої бази до прибережної захисної смуги найближчих водних об’єктів наведена на рисунку 1.6 Звіту з ОВД.

Відстань від виробничої бази до свердловин, що використовуються для централізованого водозабезпечення наведено на рисунку 1.7. Звіту з ОВД.

Територія об’єкту планованої діяльності знаходиться за межами території Смарагдової мережі. Ситуаційна карта-схема з визначенням розташування Смарагдової мережі по відношенню до планованого об’єкту наведена на рисунку 1.8 Звіту з ОВД.

Об'єкт планованої діяльності знаходиться за межами території природно-заповідних об'єктів.

Виготовлення бітумогрунтових, цементогрунтових та цементощебеночних сумішей здійснюватиметься з використанням ґрунтозмішувальної установки "MARINI cold FALT".

АБЗ забезпечуватиме безперервний технологічний цикл, який складатиметься з подачі вхідного матеріалу, його дозування та нагріву, просушування, просіювання і перемішування. Для підігріву бітуму та просушування вхідного матеріалу використовуватиметься скраплений газ (головне паливо) або дизельне паливо (резервне паливо).

Річний випуск асфальтобетону відповідатиме встановленій проектній потужності споруд для виробництва асфальтобетону та становитиме до 500 000 т.

Планована діяльність не передбачає проведення підготовчих та будівельних робіт, робіт з демонтажу, розширення виробничої бази, або збільшення проектної потужності існуючих споруд для виготовлення асфальтобетону, виведення з експлуатації та демонтаж об'єктів та споруд на виробничій базі.

Об'єкт планованої діяльності забезпечений необхідними інженерними мережами та комунікаціями, а саме:

- централізоване електрозабезпечення від існуючої міської мережі;
- водопостачання для господарсько-питних та виробничих потреб, яке надаватиметься зі свердловини розташованої на території виробничої бази;
- існуючі під'їзні шляхи;
- локальні септики для господарсько-побутових стоків.

Для теплозабезпечення побутово-адміністративних приміщень на території планованого об'єкту використовуватимуться побутові електронагрівачі.

Освітлення планованого об'єкту та приміщень виробничої бази здійснюватиметься світлодіодними лампами.

До складу комплексу виробничої бази входять: АБЗ з додатковим технологічним обладнанням (система холодної переробки, тепла система переробки); ґрунтозмішувальна установка «MARINI cold FALT»; відкриті склади інертних матеріалів; склад мінерального порошку (дільниця мінеральних домішок); резервуарний склад бітуму; санітарно-побутові приміщення (адміністративні та побутові споруди); вагова; склад ПММ (ємності з дизпаливом та скрапленим газом); склад целюлозної та в'язучої добавки тощо.

АБЗ не є об'єктом будівництва в контексті Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», а являє собою набір пересувного модульного збірно-розбірної обладнання, що встановлюється без закладання капітального фундаменту, зазначено у Звіті з ОВД.

Обслуговування споруд для випуску асфальтобетону та переміщення матеріалів здійснюватиметься орендованим автотранспортом. Стоянка та обслуговування автотранспорту, навантажувача, техніки, що обслуговуватиме виробничу базу здійснюватиметься на території власника автотранспорту.

При виготовленні асфальтобетону для будівництва доріг використовуватимуться інертні матеріали (відсів, щебінь різних фракцій, мінеральний порошок, целюлозна добавка) та бітум. Зберігання щебню та відсіву передбачено на відкритих складах кам'яних матеріалів (інертних матеріалів).

Мінеральний порошок та спеціалізовані добавки надходитимуть на виробничу базу розфасованими у відповідній до фракційного складу сировини тарі (паперова та пластикова упаковка/тара, металева упаковка/тара тощо).

Бітум використовуватиметься як в'язучий засіб та надходитиме на виробничу базу автотранспортом та зливатиметься в резервуари для зберігання бітуму. При зберіганні бітум застигає, тому перед використанням його розігріватимуть, використовуючи теплогенератори.

Максимальна проектна потужність АБЗ становить 340 т/годину. АБЗ являє собою стаціонарну конструкцію. До складу АБЗ входять наступні головні агрегати та обладнання, а саме: холодні живильники; сушильний барабан; пальники; бункера рекуперованого пилу; гуркіт; бункери гарячих матеріалів; змішувач; силос мінерального порошку; бітумні ємності; бункер зберігання готової суміші.

Для обслуговування АБЗ буде задіяно ряд допоміжного технологічного обладнання, а саме: бітумне обладнання; теплові генератори; насоси перекачки бітуму тощо.

Основними етапами приготування асфальтобетону на планованому об'єкті буде: доставка бітуму на АБЗ та зливання його в ємності бітумних котлів, нагрів та зневоднення бітуму; попереднє дозування інертних матеріалів; просушування інертних матеріалів і фракціонування; змішування матеріалів та випуск асфальтобетону.

Блок-схема технологічного процесу виготовлення асфальтобетону (асфальтобетонних сумішей) наведено на рисунку 1.12 Звіту з ОВД.

Технологічний процес виготовлення асфальтобетону наведено на сторінках 24-26 та на рисунку 1.13 Звіту з ОВД.

Управління планованим комплексом централізоване і здійснюватиметься з пульта управління, розміщеного в кабіні оператора. Якість виготовленої продукції забезпечуватиметься організацією контролю сировини.

Дизельне паливо на території виробничої бази зберігатиметься в металевій ємності об'ємом 50 м³, скраплений газ - в двох спеціальних ємностях об'ємом 10 м³

кожна, бітум - в 8 металевих ємностях по 100 м³.

Ґрунтозмішувальна установка виконуватиме наступні технологічні операції, а саме: дозування сировини, звільненої від великих (понад 100 мм) кам'яних включень і подачу її в змішувач; дозування та подачу в змішувач цементу або інших сухих мінеральних в'язучих матеріалів з витратного бункера; дозування та подачу в змішувач рідких в'язучих матеріалів або води з проміжної ємності; змішування всіх компонентів суміші і подачу готової суміші в бункер; вивантаження готової суміші з бункера в автотранспорт.

До складу ґрунтозмішувальної установки входять: приймальні бункери (для завантаження інертних матеріалів); транспортери (горизонтальний стрічковий транспортер, вертикальний транспортер) для переміщення інертних матеріалів; вузол пересипки; витратний бункер; ємності для бітумної емульсії (рідкі в'язучі матеріали) та води; змішувач; силос цементу; бункер; приймач готової продукції.

Робота АБЗ здійснюватиметься в планованому режимі, а саме: 8-ми годинна робота зміна, 1 зміну на добу, 253 робочих діб на рік.

В якості палива для теплогенераторів асфальтобетонного заводу використовуватиметься скраплений газ (головне паливо) або дизельне паливо (резервне паливо).

Для виготовлення асфальтобетонної суміші використовуватиметься пісок, щебінь, бітум, мінеральна добавка, целюлозна добавка та цемент.

Матеріальний баланс сировини, що використовуватиметься в технологічному процесі виробництва асфальтобетонної суміші, наведено в таблиці 1.3 звіту з ОВД.

На виробничій базі відсутнє централізоване водопостачання та водовідведення, через відсутність відповідних міських централізованих водопровідно-каналізаційних мереж.

В якості джерела водопостачання для питних і санітарно-гігієнічних потреб, виробничих потреб використовуватиметься свердловина, яка розташована на території виробничої бази, за адресою: Дніпропетровська область, м. Павлоград, вул. Терешкіна, 17.

Плановане використання води на виробничій базі становитиме до 17,4008 тис. м³/рік або 48 м³/добу (в тому числі на виробничі потреби до 16,0022 тис.м³/рік). Нормативний розрахунок водокористування для виробничої бази наведено в додатку 8 до Звіту з ОВД.

На виробничій базі централізоване водовідведення відсутнє, водовідведення господарсько-побутових стоків здійснюватиметься в герметичні септики обсягом 6 м³ та 2 м³, стоки з яких вивозитимуться відповідно до договору з Комунальним Підприємством "Затишне місто" Павлоградської міської ради від 07.09.2021 № 618, копія якого наведена у додатку 9 до Звіту з ОВД. Нормативний розрахунок водовідведення для виробничої бази наведено в додатку 8 до Звіту з ОВД.

Збирання та очищення дощових вод здійснюватиметься в спеціальній ємності відстійнику, який розташовано на майданчику, де встановлено ємність для зберігання дизельного палива та паливо-роздавальна колонка. Дощові води з ємності відстійнику, по мірі накопичення, вивозитимуться на міські очисні споруди для знешкодження відповідно до укладеного договору.

При реалізації планованої діяльності відсутній скид стічних вод безпосередньо у водні об'єкти. Вплив планованої діяльності на водне середовище знаходиться в межах допустимих норм.

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме, що:

- планована діяльність

передбачає виробництво асфальтобетону в Дніпропетровській області м. Павлоград

- вплив на атмосферне повітря

на об'єкті планованої діяльності передбачається наявність 71 джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, в тому числі 11 організованих та 60 неорганізованих.

Розташування стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на території виробничої бази, їх перелік, характеристики наведено в "ЗВІТІ по Інвентаризації викидів забруднюючих речовин для ТОВ "ШЛЯХОВИК-97", копія якого наведена у додатку 1 Звіту з ОВД.

Інформація щодо переліку та кількості забруднюючих речовин, що викидатимуться в атмосферне повітря джерелами викидів забруднюючих речовин при реалізації планованої діяльності наведено в таблиці 1.5 та в таблиці 1.6 Звіту з ОВД.

Сумарний викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря становитиме 197,422 т/рік без врахування вуглецю діоксиду, кількість якого становитиме 23607,943 т/рік.

Вплив планованої діяльності на атмосферне повітря передбачається як екологічно допустимий, зазначено у Звіті з ОВД.

- вплив на водні об'єкти

у Звіті з ОВД зазначено, що при виготовленні асфальтобетону, обслуговуванні технологічного обладнання та санітарному обслуговуванні робітників виробничої бази в м. Павлоград вплив на поверхневі води буде відсутній.

В технологічних процесах, що застосовуватимуться на виробничій базі відсутні

джерела забруднення води та скиди забруднюючих речовин до водних об'єктів.

При обслуговуванні ґрунтозмішувальної установки (очищення та мийка установки), в процесі виробничої діяльності утворюватиметься вода (стічна вода та промислові стоки), що накопичуватиметься в спеціальній ємності-відстійнику та в подальшому використовуватиметься в виробничому процесі разом із шламом, що утворюватиметься в ємності-відстійнику.

Водовідведення господарсько-побутових стоків на виробничій базі здійснюватиметься в два герметичних септика обсягом 6 м³ та 2 м³. Стоки з септику (рідкі нечистоти) вивозитимуться для знешкодження на міські очисні споруди за договором, зазначено у Звіті з ОВД.

Відведені дощові води, що утворюватимуться на території виробничої бази в місцях зберігання пального, збиратимуться до спеціальної ємності-відстійника та по мірі накопичення вивозитимуться для знешкодження на міські очисні споруди за договором, зазначено у Звіті з ОВД.

- характеристика відходів та обсяги утворення при будівництві та експлуатації

при реалізації планованої діяльності з виготовлення асфальтобетону, джерелом утворення відходів буде технологічне обладнання виробничої бази, процеси з обслуговування технологічного обладнання та робітників, будівельні відходи не утворюватимуться, так як планована діяльність не передбачає проведення будівельних робіт, зазначено у Звіті з ОВД.

Фактична кількість відходів, що утворюватиметься при реалізації планованої діяльності, залежатиме від реальної інтенсивності завантаження обладнання, ступеня зносу обладнання та устаткування, зміни кількості робітників та може відрізнятись у різні роки. Для технологічних потреб на виробничій базі використовуватиметься орендована техніка та автотранспорт. Транспортні перевезення, обслуговування технологічних процесів на виробничій базі здійснюватиметься найманим (оренованим) автотранспортом та технікою. Обслуговування та ремонт орендованого автотранспорту та техніки здійснюватиме власник автотранспорту, відходи від автотранспорту та техніки не утворюватимуться та не зберігатимуться. При експлуатації технологічного обладнання на виробничій базі утворюватимуться промислові відходи та відходи від санітарного обслуговування робітників виробничої бази, зазначено у Звіті з ОВД.

Розрахунки кількості утворення відходів, що будуть утворюватися в процесі провадження планованої діяльності наведено на сторінках 43-56 Звіту з ОВД, перелік відходів що утворюватимуться при реалізації планованої діяльності наведено в таблиці 1.10 Звіту з ОВД.

На території виробничої бази передбачені спеціально обладнані місця тимчасового розміщення та зберігання відходів з урахуванням класу небезпеки відходів, їх фізико-хімічних властивостей, норм граничного накопичення, техніки безпеки, вибухо- та пожежо-небезпечності, зазначено у Звіті з ОВД.

Інформація щодо характеристики та опису поводження з відходами на території планованої діяльності наведено в таблиці 1.11 Звіту з ОВД.

Видалення та утилізація відходів, що утворюватимуться на виробничій базі здійснюватиметься по укладеним договорам зі спеціалізованими підприємствами, копії договорів наведено у додатках 9,13,14 Звіту з ОВД.

У Звіті з ОВД, зазначено, що вплив на стан навколишнього природного середовища відходів, що утворюватимуться при реалізації планованої діяльності буде екологічно допустимим.

- вплив шуму та вібрації

джерелом шуму на виробничій базі буде технологічне обладнання та автотранспорт. Джерела шуму та їх шумові характеристики за паспортними даними наведені в таблиці 1 12 Звіту з ОВД. Розрахунковий еквівалентний рівень шуму на відстані 627 м від території виробничої бази для кожного джерела шуму розраховано на сторінці 64-65 Звіту з ОВД, а результати розрахунків зведено в таблиці 1.13 Звіту з ОВД.

Вібрація від технологічного обладнання з виготовлення асфальтобетону на території планованої діяльності та найближчих житлових будинків буде відсутня, зазначено у Звіті з ОВД.

- вплив світлового, теплового, радіаційного забруднення та випромінювання

об'єкт планованої діяльності є джерелом локального теплового забруднення на території виробничої бази, яке відбуватиметься при експлуатації теплогенераторів, а саме при здійсненні викидів продуктів згоряння дизельного палива через трубу на висоті 3 м з температурою до 270°C, зазначено у Звіті з ОВД.

Для контролю стану території в нічний час, здійснюватиметься локальне освітлення території малопотужними джерелами освітлення, застосування якого не призведе до світлового забруднення навколишнього природного середовища, зазначено у Звіті з ОВД.

Планована діяльність не відноситься до підприємств з технологічними процесами, які є джерелами статичної електрики, інших шкідливих факторів. При реалізації планованої діяльності будуть відсутні джерела електромагнітного випромінювання. Планована діяльність не відноситься до підприємств з технологічними процесами, що використовують джерела радіаційного випромінювання та сировину, що є джерелом радіаційного випромінювання, зазначено у Звіті з ОВД.

- вплив на геологічне середовище та ґрунти

у звіті з ОВД зазначено, що планована діяльність не передбачає будівництво та відведення нових земельних ділянок, реалізація планованої діяльності здійснюватиметься в існуючих межах відведеної земельної ділянки та не передбачає прямого впливу на ґрунти, порушення земель, зміну рельєфу, не призведе до змін у продуктивності земель, ефективності їх використання за призначенням.

- вплив на тваринний, рослинний світ та заповідні території

у Звіті з ОВД зазначено, що планована діяльність здійснюватиметься в межах існуючого виробничого майданчика, в межах населеного пункту за межами об'єктів ПЗФ та Смарагдової мережі, екомережі. При реалізації планованої діяльності вплив на тваринний та рослинний світ не передбачається.

а також з урахуванням всієї інформації, зауважень та пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень та пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА вважає допустим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

- ТОВ «ШЛЯХОВИК-97», розташоване за адресою: 65120, Одеська область, Овідіопольський р-н, смт Авангард, вул. Базова, 12, код ЄДРПОУ 03446334, планує виробництво асфальтобетону в Дніпропетровській області, м. Павлоград, вул. Терешкіна, 17 та вул. Терешкіна, 21.

На підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (поводження з відходами, водні та земельні ресурси, вплив на атмосферне повітря, рівні шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, вплив на рослинний та тваринний світ) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим.

За результатами аналізу Звіту з ОВД на довкілля встановлено, що при виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності впливи на навколишнє середовище характеризуються як допустимі.

Екологічні умови провадження планової діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

- до початку провадження планованої діяльності оформити документи щодо користування основними, підсобними і допоміжними будівлями та спорудами відповідно до чинного законодавства України;

- технологічне обладнання, яке використовується на планованому об'єкті, повинно відповідати проектній документації;

- при роботі обладнання необхідно дотримуватись вимог технологічних інструкцій (регламентів тощо);

- ремонтні та профілактичні роботи повинні проводитися згідно графіка ремонтних та профілактичних робіт;

- заборонити роботу обладнання у форсованому режимі;

- суворо дотримуватися статті 17 Закону України «Про відходи»;

- забезпечити збереження та вільний доступ до мережі інженерних комунікацій, які проходять уздовж переданої земельної ділянки, для проведення ремонтних і профілактичних робіт;

- здійснювати дотримання наявних охоронних зон навколо (уздовж) об'єктів енергетичної системи та інших мереж;

- забезпечити збір побутових відходів в герметичних контейнерах, які повинні бути розміщені рівномірно по території підприємства та періодично вивозити на сміттєзвалище відповідно до укладеного договору;

- забезпечити передачу відходів виробництва від технологічного процесу спеціальним суб'єктам господарювання у сфері поводження з відходами для подальшого зберігання, оброблення, перероблення, утилізації, видалення та захоронення;

- здійснити комплекс заходів щодо обліку та інвентаризації відходів, що будуть утворюватися в технологічному процесі планованої діяльності;

- при веденні господарської діяльності суворо дотримуватися Водного та Земельного кодексів України;

- суворо дотримуватися статті 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- не допускається спалювання промислових та побутових відходів, які є джерелами забруднення атмосферного повітря забруднюючими речовинами та речовинами з неприємним запахом або іншого шкідливого впливу, на території підприємства;

- розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і вживати заходів для ліквідації причин, наслідків забруднень атмосферного повітря;

- отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами в строк визначений законодавством України;

- суворо дотримуватися умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- обмежити використання автотранспорту та інших пересувних джерел викидів на території підприємства;

- виконувати усі роботи на об'єкті таким чином, щоб викиди в атмосферу не призводили до суттєвих незручностей за межами об'єкту або до суттєвого впливу на навколишнє середовище;
- викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів атмосферне повітря повинні відповідати нормативам граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних Джерел, затверджених наказом Мін-природи України від 27.06.2006 № 309 "Про затвердження Нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел";
- передбачити заходи по зменшенню викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- забезпечити ефективність очищення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на рівні 99,9 % пилогазоочисною установкою, а саме рукавним фільтром;
- до початку робіт та провадження планованої діяльності розробити та погодити проєкт санітарно-захисної зони відповідно до норм чинного законодавства України;
- заборонити продувки і чистки обладнання, ремонтних робіт, пов'язаних з підвищенням викидів в атмосферу;
- обмежити вантажно-розвантажувальні роботи, пов'язані зі значними викидами в атмосферу забруднюючих речовин;
- забезпечити надійну, безперебійну та ефективну роботу газоочисних установок та проводити перевірку ефективності газоочисного обладнання не рідше 1 разу на рік відповідно до «Правил технічної експлуатації установок очистки газу», затверджених Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.02.2009 №52;
- забезпечити проведення Інвентаризації викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на планованому об'єкті;
- здійснювати заходи з пилопригнічення шляхом зволоження поверхонь, з яких виділяється пил, водою;
- забезпечити ефективність застосування заходів з пилопригнічення на рівні не менше 80%;
- територія санітарно-захисної зони не повинна розглядатись як резерв розширення потужності підприємства;
- вжити заходи щодо запобігання перевищення нормативного рівня шуму, що створюється роботою встановленого обладнання в межах нормативної санітарно-захисної зони;
- встановити своєчасне технічне діагностичне обладнання, перевірку технологічного обладнання, приладів, КВП (контрольно-вимірювальні пристрої і апаратура);
- в теплогенераторі використовувати тільки те паливо та сировину, які передбачені регламентом технологічного процесу, технічними умовами, державними стандартами, санітарними нормами;
- проводити періодичний огляд на герметичність та технічний стан технологічних та інженерних комунікацій з метою недопущення аварійних витоків і забруднення ґрунту;
- питна вода, призначена для споживання людиною, повинна відповідати гігієнічним вимогам: бути безпечною в епідемічному та радіаційному відношенні, мати сприятливі органолептичні властивості та нешкідливий хімічний склад;
- не допускати забруднення та пошкодження обладнання очисних споруд водовідведення;
- забороняється скидання до очисних споруд стічних вод, що містять речовини або продукти їх трансформації у воді, для яких не встановлено ГДК, а також речовини, для яких відсутні методи аналітичного контролю;
- забороняється скид стічних вод та нафтопродуктів на ґрунти;
- забезпечити виконання статті 105 Водного кодексу України в частині обладнання споруджувальних свердловин, з метою охорони підземних вод;
- забезпечити виконання статей 42, 44, 48, 49 Водного кодексу України;
- своєчасно проводити ремонтно-ізоляційні, тампонажні роботи, консервацію та ліквідацію свердловин;
- впровадити автоматизовану систему роботи свердловини та автоматизовану систему обліку добутої води із свердловини;
- здійснювати спеціальне водокористування лише за наявності дозволу;
- дотримуватися умов дозволу на спеціальне водокористування;
- відомості про об'єм видобутих підземних вод вносити до автоматизованої системи обліку видобутих підземних вод;
- забезпечити ведення первинної документації під час експлуатації свердловини;
- призначити відповідальну особу за експлуатацію водозабірної споруди;
- здійснювати заходи щодо запобігання і ліквідації витоків стічних вод і забруднюючих речовин з поверхні землі в горизонти підземних вод;
- дотримуватись встановлених лімітів забору води, лімітів використання води, а також санітарних та інших вимог щодо впорядкування території планованої діяльності;
- використовувати ефективні сучасні технічні засоби і технології для утримання території планованої діяльності в належному стані, а також здійснювати заходи щодо запобігання забрудненню водних об'єктів стічними (дощовими, сніговими) водами;

- забезпечити заходи з захисту від гідравлічних ударів, що можуть бути спричинені раптовою зупинкою або запуском насосних агрегатів;
- забезпечити повну герметизацію конструкції оголовка свердловини, що виключатиме проникнення у міжтрубний та затрубний простори свердловин поверхневої води та забруднень;
- передбачити можливість нанесення та періодичного відновлення антикорозійного покриття елементів конструкції або приймати конструктивні рішення, що забезпечать збереження споруд на весь період експлуатації;
- використовувати сучасні технології очищення підземних вод за умови відхилення показників якості води від діючих нормативних документів;
- систематично проводити вимірювання статичних і динамічних рівнів води у експлуатаційних свердловинах;
- здійснювати постійний контроль за справним станом водопровідної та водовимірювальної арматури;
- підтримувати засоби вимірювання у придатному для експлуатації стані;
- утримувати у належному технічному і санітарному стані водопровідні мережі та обладнання;
- своєчасно проводити ремонт твердого покриття ділянки свердловин з метою уникнення інфільтрації забруднених поверхневих стічних вод в ґрунти та ґрунтові води;
- проводити періодичний огляд на герметичність та технічний стан технологічних та інженерних комунікацій з метою недопущення аварійних витоків і забруднення ґрунту;
- у санітарно-захисних зонах не допускати розміщення охоронних зон джерел водопостачання та водозабірних споруд;
- влаштувати тверде водонепроникне покриття в місцях, де проводяться операції з нафтопродуктами;
- забороняється скидати стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониження тощо);
- забезпечити періодичну чистку дощової каналізації;
- забезпечити розміщення матеріалів (конструкцій) на вирівняних майданчиках та вживати заходів, що запобігають самовільному зсуву, осіданню, і опаданню і розкошуванню. Майданчики для складування повинні мати стоки поверхневих вод. Забороняється здійснювати складування матеріалів, виробів на насипних не ущільнених ґрунтах;
- забезпечити персонал засобами індивідуального захисту;
- дорожнє покриття на підприємстві має бути в належному стані. В теплі місяці року під час інтенсивної роботи підприємства забезпечити здійснення заходів щодо зменшення пилоутворення;
- склад асфальтобетонних сумішей та властивості отриманих з них асфальтобетонів повинні відповідати вимогам національних стандартів, асфальтобетонів на модифікованих полімерами бітумах і склад та властивості литих асфальтобетонів — галузевими нормативними документами;
- температура вихідних матеріалів, асфальтобетонних сумішей на виході із змішувальної установки та на початку ущільнення повинна відповідати національним стандартам і галузевим нормативним документам;
- матеріали для приготування щебенево-мастичної асфальтобетонної суміші, їх склад та властивості повинні відповідати національним стандартам;
- якість суміші визначати за методами випробувань;
- супроводжувати кожну партію щебенево-мастичної асфальтобетонної суміші документом про відповідність, у якому повинні бути вказані результати приймально-здавальних та періодичних випробувань;
- дотримуватись вимог щодо охорони праці;
- призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог природоохоронного законодавства;
- здійснювати снігоочистку та ліквідацію ущільненого снігового шару проїзної частини на встановлені майданчики для подальшого складування та танення;
- здійснювати постійне спостереження і періодичний контроль за станом обладнання в процесі експлуатації об'єкту;
- поводження, збереження та належний догляд за зеленими насадженнями здійснювати відповідно до ст. 27, 28 Закону України «Про рослинний світ», ст. 28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів»;
- використовувати системи блокування і сигналізації, що забезпечують відключення технологічного обладнання;
- забезпечити наявність системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей;
- здійснювати огляд заземлюючих пристроїв не рідше одного разу на шість місяців;
- експлуатацію технічних засобів припинити після закінчення граничного терміну служби або граничного ресурсу може здійснюватися за погодженням з проєктантом (виробником), після перевірки технічного стану технічних засобів методами технічного діагностування та неруйнівного контролю або іншими узгодженими методами;
- забезпечити надання інформації щодо отриманого рішення про провадження планованої діяльності встановленої у пункті 14 повідомлення.

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- з метою недопущення виникнення аварійних ситуацій, забезпечити організаційно-технічні заходи, що будуть спрямовані на ліквідацію аварійної ситуації та недопущення забруднення навколишнього природного середовища (з урахуванням визначення, місця провадження планованої діяльності - встановлена обов'язковість наявності ПЛАС, розробленого та узгодженого у встановленому законодавством порядку і наявність оперативного плану по боротьбі з надзвичайною ситуацією, пожежею тощо);
- при виникненні будь-яких позаштатних ситуацій (поломка, аварії тощо) припинити роботи до приведення технологічного процесу до визначеного регламентом;
- розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря ґрунтів, водних ресурсів інших природних об'єктів на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру при технологічному процесі та експлуатації об'єкту планованої діяльності, вживати заходів для ліквідації причин і наслідків забруднення;
- виключити можливість виникнення надзвичайної ситуації шляхом ізоляції джерел виникнення надзвичайної ситуації в обладнанні та приміщеннях, застосуванням магнітного захисту, реле контролю швидкості, датчиків підпору, кінцевих вимикачів, блокувань й автоблокувань виробничої й аварійної сигналізації, заземлення й занулення, засобів захисту від статичної електрики, а також суворого регламентацією вогневих робіт, умов зберігання сировини й готової продукції, схильних до самозаймання, використання термометрії й газового аналізу, дистанційного автоматизованого керування виробничими процесами, організацією планово-попереджувального ремонту (ППР);
- забезпечити виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2002 №1788 «Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру»;
- дотримуватися вимог щодо охорони праці;
- здійснювати контроль параметрів роботи обладнання і застосування електроустаткування, відповідного класам пожежонебезпечних і вибухонебезпечних зон і правил улаштування електроустановок;
- дотримуватися правил пожежної безпеки, не допускати перенавантаження електромереж;
- здійснювати експлуатацію об'єкту у відповідності з проектною документацією, виробничими інструкціями з техніки безпеки, протипожежної та екологічної безпеки;
- повідомляти відповідні контролюючі органи та органи виконавчої влади при виникненні аварійних ситуацій.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів**:

- сплата нарахованих компенсаційних збитків при виникненні аварійних ситуацій;
- своєчасна та в повному обсязі сплата екологічного податку;
- озеленення санітарно-захисної зони повинно відповідати ДСП №173-96;

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля**, а саме:

- здійснювати утримання територій підприємства в належному санітарному стані;
- забезпечити автоматизований контроль за проведенням процесів та за герметичністю обладнання;
- забезпечити поводження з відходами різних класів небезпеки відповідно до вимог Закону України «Про відходи»;
- забезпечити дотримання допустимих нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин у повітрі на межі санітарно-захисної зони відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;
- забезпечити дотримання допустимих рівнів шуму на території найближчої житлової забудови вдень та вночі відповідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу**, а саме:

- здійснювати моніторинг впливу планованої діяльності на якість атмосферного повітря в межах санітарно-захисної зони щоквартально;
- здійснювати контроль за якісним станом підземних вод з локальної мережі спостережувальних свердловин один раз на півроку;
- забезпечити здійснення моніторингових спостережень за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони один раз на півроку;
- здійснювати моніторинг впливу шуму від планованої діяльності на довкілля на межі санітарно-захисної зони один раз на рік;

- проводити перевірки ефективності нового газоочисного обладнання 1 раз на рік відповідно до «Правил технічної експлуатації установок очистки газу», затвердженої наказом Мінприроди від 06.02.2009 р. № 52;

З дати отримання рішення про плановану діяльність результати післяпроектного моніторингу (звіти тощо) подаються до першого числа наступного місяця за звітним, не рідше ніж 1 раз на 6 місяців до Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації, а також до органів місцевого самоврядування з метою забезпечення інформування громадськості.

Інформацію щодо виконання умов висновку надавати до Департаменту, екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації не рідше ніж 1 раз на 6 місяців, або невідкладно за письмовим запитом в разі необхідності, забезпечити безперешкодний доступ уповноважених державних органів у відповідності до вимог діючого законодавства для проведення післяпроектного моніторингу.

Примітка: якщо під час провадження господарської діяльності, щодо якої здійснювалася оцінка впливу на довкілля, виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність припиненню (зазначається порядок, строки та вимоги для здійснення моніторингу)

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування**, а саме:

Відповідно до звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та за результатами його аналізу здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля не передбачається.

(зазначаються строки та обґрунтовується така вимога)

Розширення та зміни, включаючи перегляд або оновлення умов провадження планованої діяльності, встановлених (затверджених) рішенням про провадження планованої діяльності або подовження строків її провадження, реконструкцію, технічне переоснащення, капітальний ремонт, перепрофілювання діяльності та об'єктів можливе за результатами додаткової процедури з оцінки впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Начальник відділу контролю природоохоронних заходів та оцінки впливу на довкілля екологічних програм, оцінки впливу на довкілля та земельних відносин департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації

(керівник структурного підрозділу з оцінки впливу на довкілля уповноваженого органу)

О.А. Десна

Директор департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації

(керівник уповноваженого територіального /заступник керівника уповноваженого центрального органу)

І.В. Понікарова

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.

Верховна Рада спростила деякі адмінпроцедури та вимоги у сфері захисту довкілля під час дії воєнного стану та післявоєнний період

Парламент прийняв в цілому законопроект № 7144 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану».

Зміни спрямовані на:

- забезпечення обороноздатності держави під час воєнного стану
  - пришвидшення відновлення інфраструктури і економіки України
  - повернення до нормальної життєдіяльності громадян після закінчення війни.
- Із ключового у законопроекті парламентарі:
- скасували проведення оцінки впливу на довкілля при здійсненні відновлювальних робіт з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій. Ця норма діятиме під час воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій;

- виключно на період воєнного стану!!! скасували деякі обмеження щодо виконання робіт у, так званий, «сезон тиші». Зокрема, це роботи та заходи, які є джерелом підвищеного шуму, а також всі види рубок та меліоративний вилов біоресурсів.

Також у документі врегулювали:

- поняття відновлювальних робіт,
- строки та зміст заходів, які повинні виконуватися в межах воєнного періоду,
- повноваження відповідного органу на прийняття рішення про його початок та завершення, що до цього в законодавстві було відсутнє.

«Сьогодні перед українцями стоїть нагальне завдання - захистити від загарбників свої землі, вигнати агресора зі своєї території. Нам потрібно продовжувати реалізовувати природоохоронні заходи та водночас створити всі умови, щоб якнайшвидше перемогти, відбудувати країну і зміцнити економіку. Вірю, ми все подолаємо та обов'язково повернемося до нормального мирного життя, але вже більш сильнішими людьми, які знають ціну свободи. Слава Україні!», - прокоментував в.о. Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець.

Джерело: mepr.gov.ua/

Росія має бути позбавлена права голосу на кліматичних переговорах ООН – її дії створюють загрози для всього світу та перешкоджають адаптації до зміни клімату

Про це зазначила заступниця Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України з питань європейської інтеграції Ірина Ставчук під час свого виступу на черговій сесії сторін Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату.

«На підставі статті 57 (b), 60 (2) (c) Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 1969 року Уряд України просить головуючі країни розпочати негайні консультації щодо призупинення дії Рамкової конвенції ООН про зміни клімату відносно росії», - заявила Ірина Ставчук.

Заступниця міністра у своєму виступі звернула увагу світової спільноти на злочини проти людства, які вчиняють російські окупанти в Україні. Вона також наголосила на тому, що путінська агресія створює нові глобальні загрози продовольчій безпеці та біорізноманіттю, які унеможливають дієву адаптацію до зміни клімату.

«Щоб адаптація була ефективною, війни не може бути місця. Україна постачає на світовий ринок чверть зерна та половину соняшникової олії. Російське насильство в Україні вже загрожує створити глобальну кризу продовольчої безпеки цього року. Українці вже не зможуть провести посіви цього року за звичайним графіком. Ті райони України, які є найбільш продуктивними для сільського господарства, зараз постійно піддаються обстрілам з повітря та артилерії. Деякі з цих сільськогосподарських угідь, ймовірно, заміновані або містять боєприпаси, що не розірвалися», - наголосила Ірина Ставчук.

Якщо цю війну не зупинити негайно, світ зіткнеться з падінням глобальної пропозиції основних аграрних продуктів від 10 до 50 %, включаючи пшеницю, ячмінь, кукурудзу, рапс і соняшкову олію, що призведе до глобального зростання цін та інших негативних наслідків.

Стосовно питань збереження біорізноманіття та природних екосистем, Ставчук зазначила, що для ефективної адаптації до зміни клімату необхідно зберегти ліси

та водно-болотні угіддя, які є критичними для підтримки дикої природи.

«За 13 днів агресії ворог пошкодив понад 12 тис. кв. км природно-заповідного фонду України. Це близько третини заповідних територій України. Якщо цю війну не зупинити негайно, ми втратимо ці екосистеми», - повідомила заступниця Міністра.

Російська агресія також змусила Україну призупинити свою діяльність у сфері пом'якшення наслідків та адаптації до змін клімату. Через напад на Україну та порушення всіх норм міжнародного права, є висока ймовірність збільшення витрат на військово-промисловий комплекс у всьому світі, що призведе до збільшення викидів парникових газів. І це у той час, коли скорочення є так гостро необхідними.

Нагадаємо, що минулого тижня Україна звернулася до секретаріатів 13 конвенцій та Програми ЮНЕСКО «Людина та Біосфера» з вимогою зупинити дію міжнародних природоохоронних договорів відносно окупанта, що включає припинення членства держави-агресора у їх керівних та дорадчих органах.

Джерело: mepr.gov.ua/

Як польські національні парки допомагають Україні

Днями Яворівський національний природний парк України отримав гуманітарну допомогу для переселенців від Розточанського національного парку Польщі (Roztoczański Park Narodowy).

На зворотному шляху гуманітарні автобуси Розточанського національного парку допомогли евакуювати до Польщі жінок і дітей працівників природно-заповідних установ України та інших переселенців.

Інформуємо, що під час отримання від польських колег наступної гуманітарної допомоги, також буде організована і евакуація жінок та дітей до Польщі. За детальною інформацією щодо цього можна звертатися за телефоном 0638339352.

Міндовкілля від усієї України щиро дякує колегам із національних парків Польщі за підтримку!

Особливо Тадеушу Грабовському, заступнику директора Розточанського парку та Andrzej Kudlicki Анджею Кудліцкому, Biuro Turystyczne Quand (туристична фірма Куант), які допомагають українцям!

Джерело: mepr.gov.ua/

США відмовилися від російської нафти, газу та вугілля. Англія та ЄС представили плани відмови

Президент США Джо Байден у вівторок 8 березня ввів негайне та повне ембарго на імпорту російських енергоресурсів. Великобританія та ЄС теж оголосили про плановані заходи зі скорочення імпорту нафти, газу та вугілля з Росії.

«Заборона на імпорту російської нафти, скрапленого природного газу та вугілля до Сполучених Штатів – важлива дія з широкою двопартійною підтримкою, яка ще більше позбавить путіна економічних ресурсів, які він використовує для продовження безглуздої власної війни», - йдеться у повідомленні Білого Дому.

Велика Британія теж поступово припинить імпорту російської нафти та нафтопродуктів до кінця 2022 року.

Про це повідомив міністр енергетики та промисловості Великої Британії Квасі Квартенг. Британія, на відміну від більшо-

сті європейських країн, менш залежить від російського викопного палива.

Але російські поставки все ще складають 8% загального імпорту до Британії, а 18% британського дизельного палива надходить з Росії. При цьому, Велика Британія не залежить від російського природного газу, оскільки на нього припадає лише 4% від усього об'єму імпортованих поставок, і має намір невідкладно та повністю відмовитися від нього.

У четвер, 10 березня, лідери ЄС на саміті у Франції обговорять план поступового припинення енергетичної залежності континенту від Росії. Це наразі не в повній мірі відповідає закликам з боку Києва та Вашингтона до невідкладного та повного відходу від Москви як постачальника енергоресурсів.

27 лідерів Європейського Союзу мають зустрітися протягом двох днів у Версалі 10-11 березня, щоб домовитися «поступово припинити залежність від російського імпорту газу, нафти та вугілля».

Європейська Комісія представила план повної відмови від російського викопного палива до 2030 року. Але вже цього року План REPowerEU передбачає низку заходів, які прискорять впровадження відновлюваної енергетики.

«Відновлювана енергетика дає нам свободу вибирати джерела енергії, які є чистими, дешевими, надійними і нашими. І замість того, щоб продовжувати фінансувати імпорту викопного палива та фінансувати російських олігархів, відновлювані джерела енергії створюють нові робочі місця тут, у Європі.

Завдяки плану, який ми окреслюємо сьогодні, ЄС може припинити свою залежність від російського газу і відновити Європу», - сказав виконавчий віце-президент Європейської Комісії з питань зеленого курсу Франс Тіммерманс на прес-конференції у вівторок.

«До кінця цього року ми зможемо замінити 100 млрд кубометрів газу з Росії. Це дві третини того, що ми імпортуємо від них. Це покінчить із нашою надмірною залежністю і дасть нам необхідний простір для маневру. Дві третини до кінця цього року», - відзначив Франс Тіммерманс.

Німеччина, як найбільша економіка ЄС та потужний експортер промислової продукції, особливо залежить від поставок енергоресурсів з Росії. Італія, Угорщина, Фінляндія, Чехія, Литва та Словаччина також сильно залежать від російських нафти та газу.

Джерело: mepr.gov.ua/

Засновник -
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ЕКО-ГАЗЕТА»
Видавель-
Асоціація «Експерти з оцінки впливу на довкілля»
Гол. редактор Корнієнко Ірина Анатоліївна
Відповідальний за випуск
Корнієнко Ірина Анатоліївна
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Київ вул. Воздвиженська, 42, оф. 1; тел.: 0670055440;
ecopaperkyiv@gmail.com
Свідчення про реєстрацію засобу масової
інформації KB23489-13329P від 3.08.2018 р.
Газета не завжди поділяє позицію авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та
рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна
Наклад 3000 прим.
Замовлення 292.6
Дата виходу в світ
22 березня 2022 року